

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.962.2020

Katowice, dnia 3 grudnia 2020 r.

Rada Miasta Częstochowy

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 464.XXXIV.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, w całości, jako sprzecznej z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 października 2020 r. Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę Nr 464.XXXIV.2020 w sprawie *przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu*. Przedmiotowe stanowisko Rady Miasta stanowi załącznik do uchwały. Uchwałę doręczono organowi nadzoru w dniu 3 listopada 2020 r.

Zgodnie z brzmieniem § 2 uchwały „*Rada Miasta Częstochowy postanawia przesłać niniejsze Stanowisko do Prezesa quasi Trybunału Konstytucyjnego, Prezesa Rady Ministrów, parlamentarzystów Ziemi Częstochowskiej*”.

Jako podstawę prawną kwestionowanej uchwały wskazano art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. W orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtował się pogląd, zgodnie z którym ww. przepis ustawy stanowić może samoistną podstawę prawną dla podejmowania uchwał zawierających opinie, stanowiska, oświadczenia, czy apele rady gminy, a więc uchwał o charakterze niewładczym, nie wywołujących żadnych skutków prawnych. Taki charakter ma akt będący przedmiotem prowadzonego postępowania nadzorczego.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, iż uchwała ta podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Zastrzeżenia organu nadzoru budzi w szczególności użycie przez Radę Miasta w przedmiotowej uchwale zwrotu "quasi Trybunał Konstytucyjny" na określenie Trybunału Konstytucyjnego. Trybunał Konstytucyjny jest organem władzy sądowniczej powołanym w celu wykonywania

kompetencji określonych w Konstytucji i ustawach (art. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym), a Rada Miasta Częstochowy, jako organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, nie jest uprawniona do oceny legitymacji do działania sądów i trybunałów. Należy podkreślić, że działanie Rady Miasta, niezależnie od tego, czy ma charakter władczy (wydanie aktu prawa miejscowego, czy innej uchwały wywołującej bezpośrednie skutki prawne), czy też przejawia się jedynie w podjęciu uchwały określającej stanowisko Rady w danej sprawie, zawsze jest działaniem organu władzy publicznej i jako takie musi mieć podstawę w przepisach powszechnie obowiązującego prawa.

Jak wynika z art. 7 Konstytucji RP (zasady działania organów państwa na podstawie i w granicach prawa) organom jednostek samorządu terytorialnego wolno jedynie to, na co zezwalają przepisy prawa i mogą one działać tylko tam i o tyle, o ile prawo je do tego upoważnia (*por. W. Skrzydło - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - komentarz, Zakamycze 1999 r., str. 15*). Innymi słowy, jeżeli organ administracji publicznej podejmuje działanie w sprawie, co do której przepis prawa wyraźnie lub pośrednio nie wskazuje jego właściwości, działanie takie stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady legalizmu. Do podjęcia takiego działania dochodzić może dopiero na podstawie wyraźnych kompetencji. Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie wskazuje się przy tym, że organ władzy publicznej nie może podejmować żadnej decyzji bez podstawy prawnej powołując się jedynie na względy natury ekonomicznej, politycznej czy nawet moralnej. Tak więc czynności organów mogą być podejmowane dopiero wówczas, gdy nakazują to w określonej sytuacji przepisy prawne, a organ działający musi wskazać wyraźną podstawę prawną każdego swego działania.

Konkludując, Rada Miasta Częstochowy podejmując przedmiotową uchwałę - podważając legalność działania (umocowanie) Trybunału Konstytucyjnego naruszyła art. 7 Konstytucji RP, co oznacza, że przedmiotowa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr 464.XXXIV.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2020 r. w sprawie *przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.*

Pouczenie:

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.
2. Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. Wojewody Śląskiego

Krzysztof Nowak
Wydział Nadzoru Prawnego - Dyrektor Wydziału
Nadzoru Prawnego

